

BIJLAGE 1**Richtlijnen voor het MER Evenemententerrein Biddinghuizen****1. ALGEMENE INLEIDING****1.1 Het planvoornemen**

SBA Projectontwikkeling B.V. en Stichting NET hebben het voornemen een grootschalig evenemententerrein, een recreatiebungalowpark en een ecologische verbindingzone te realiseren nabij attractiepark Walibi World aan de Spijkweg te Biddinghuizen. Het initiatief heeft een totale omvang van ongeveer 193 hectare en bestaat uit:

- de aanleg van het zuidelijke deel van het evenemententerrein (68 hectare);
- de ontwikkeling van een ecologische verbindingzone (15 hectare);
- de bouw en exploitatie van een bungalowpark met maximaal 350 woningen (25 hectare);
- het gebruik van het huidige noordelijk deel van het evenemententerrein (85 hectare)

Daarnaast voorziet het initiatief in:

- de exploitatie van het zuidelijke (68 hectare) en noordelijke (85 hectare) deel van het evenemententerrein (totaal 153 hectare) en
- de aanleg van infrastructuur voor de ontsluiting, bestaande uit toegangswegen en een voetgangerstunnel of -brug onder of over de Spijkweg.

1.2 De hoofdlijnen voor het MER

Ten behoeve van de besluitvorming over het nieuwe bestemmingsplan wordt door de gemeenteraad van Dronten een m.e.r.-procedure¹ (mer) doorlopen. De volgende punten worden beschouwd als essentiële informatie in het Milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt

- een onderbouwing van de bandbreedtes in bezoekersaantallen uitgesplitst naar de diverse planonderdelen;
- de aan verkeer en parkeren gerelateerde effecten op de leefomgeving, zoals luchtkwaliteit, geluid, oversteekbaarheid en bereikbaarheid;
- een kwantitatieve beschrijving van de bestaande en toekomstige geluidmissieniveaus, in relatie tot de binnen de vigerende milieuvergunning beschikbare en gebruikte milieuruimte;
- de gevolgen van het initiatief voor natuur, met name de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren en de effectiviteit van de aan te leggen ecologische verbindingzone;
- waarbij bovengenoemde onderdelen in het MER door middel van diverse inrichtingsalternatieven worden onderzocht, gelet op het feit dat het op te stellen bestemmingsplan een eindplan zal zijn.

1.3 De relatie met het Plan-MER Evenemententerrein Flevoland

In 2008 werd een Plan-MER opgesteld ten behoeve van het provinciale "Uitwerkingsplan Evenemententerrein Flevoland". In dit Plan-MER werden de milieueffecten in beeld gebracht voor een evenemententerrein, dat qua gebruik en bezoekersaantallen groter werd voorgesteld dan nu in de startnotitie het geval is. Waar eerder in het Plan-MER werd gesproken over het organiseren van 60 evenementen per jaar en een maximum aantal bezoekers van 70.000 tot 100.000, wordt nu een evenemententerrein ingericht voor 40 evenementen per jaar met een maximum aantal bezoekers van 55.000.

Onderzoeken die werden uitgevoerd in het kader van het Plan-MER kunnen worden gebruikt als input voor onderhavig MER Evenemententerrein Biddinghuizen.

¹ Voor informatie over deze m.e.r.-procedure en de rol van de Commissie voor de m.e.r. wordt verwezen naar begeleidend schrijven. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

1.4 De relatie met de startnotitie Mer Evenemententerrein Biddinghuizen

Deze richtlijnen gaan in op die zaken die niet, of onvolledig staan genoemd als te onderzoeken deelaspecten in de startnotitie. De richtlijnen dienen daarom aanvullend te worden beschouwd op datgene wat reeds in de startnotitie is aangekondigd en beschreven.

1.5 Mer-procedure tot op heden

De startnotitie, waarmee de initiatiefnemers formeel hun voornemens hebben kenbaar gemaakt, is gepubliceerd op 22 september 2008. De startnotitie heeft van 22 september 2008 tot en met 3 november 2008 ter inzage gelegen. Er zijn 20 zienswijzen binnen gekomen op de startnotitie (zie bijlage 2). Op 21 november heeft de Commissie voor de mer haar eindadvies voor de richtlijnen uitgebracht. Deze advies richtlijnen zijn onverkort opgenomen in deze richtlijnen (zie bijlage 2).

Op basis van de richtlijnen zullen de initiatiefnemers onderzoeken gaan uitvoeren en het MER-rapport gaan opstellen. Het MER-rapport zal samen met het voorontwerp-bestemmingsplan ter inzage worden gelegd.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Doelstellingen

Maak aannemelijk dat de gewenste initiatieven passen binnen het huidige plangebied, ook gelet op het feit dat initiatieven worden ontplooid op terreinen van derden. Maak aannemelijk dat het plangebied groot genoeg is voor het realiseren van de drie verschillende functies.

De doelstelling voor het onderdeel evenemententerrein is duidelijk weer gegeven in de startnotitie. Geef in het MER ook duidelijke, meetbare doelstellingen ten aanzien van de ecologische verbindingzone² en het recreatiebungalowpark. Het is wenselijk om de doelen zo te beschrijven dat ze in twee stadia in het planvormingsproces een rol kunnen vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten³
- bij de rangschikking van alternatieven op doelbereik.

2.2 Beleidskader en besluiten

Geef de randvoorwaarden voor het planvoornemen weer, gericht op de ecologische zones, zoals neergelegd in het concept Strategische Visie Oostkant Dronten (SVOD)⁴, welke als bouwsteen zal dienen voor de structuurvisie, en het Omgevingsplan Flevoland⁵. Daarnaast dienen de gevolgen van de diverse planalternatieven op de doelstellingen voor de Kaderrichtlijn Water voor dit gebied in beeld worden gebracht⁶. De planalternatieven moeten afzonderlijk worden getoetst aan de beleidsregels, waaronder het Waterkader⁷, die het Waterschap Zuiderzeeland heeft opgesteld voor activiteiten in de nabijheid van primaire en secundaire waterkeringen binnen haar beheersgebied⁸

Geef aan welke beleidskaders er bestaan voor de infrastructuur in en rondom het plangebied en welke gevolgen dat heeft voor het planvoornemen en/of haar alternatieven.

In de beschrijving van het beleidskader in de startnotitie ontbreken de volgende zaken:

- het Besluit bodemkwaliteit⁹ en
- de 'Wet luchtkwaliteit' (titel 5.2: Luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer (Wm)).

Besteed bij de uitwerking van het beleidskader in het MER met name aandacht aan de randvoorwaarden die uit het beleidskader naar voren komen voor dit initiatief. Geef in het MER een overzicht van de relevante besluiten en vergunningen voor dit initiatief en geef aan wie hiervoor bevoegd gezag is.

² Zoals de natuurdoeltypen en soorten waarvoor de verbindingzone wordt aangelegd.

³ Denk aan de locatie en inrichting van de verbindingzone, die in de startnotitie moment afwijkt van de locatie zoals aangegeven in Omgevingsplan Flevoland, 2006.

⁴ Concept Strategische Visie Oostkant Dronten, oktober 2008 (danwel recentere versies)

⁵ Omgevingsplan Flevoland 2006

⁶ In zienswijze 20 wordt verwezen naar bestaande KRW-doelstellingen voor het plangebied

⁷ Het waterkader, Waterschap Zuiderzeeland, 2007

⁸ Zienswijze 20 Waterschap Zuiderzeeland

⁹ Dit besluit is per 1 juli 2008 in werking getreden en regelt de omgang met en toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen in de bodem en oppervlaktewater.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Beschrijving voorgenomen activiteit

Maak bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven onderscheid tussen de ingrepen tijdens de aanleg- (ontgrondingwerkzaamheden, bouw etc.) en de gebruiksfase van het recreatiegebied. In de startnotitie is een indicatief kalenderoverzicht opgenomen van evenementen en een inschatting van het aantal vervoersbewegingen dat dit tot gevolg heeft. Geef in het MER een zorgvuldige onderbouwing van de bezoekersaantallen over de dag, week en jaar weer, de vervoerswijzekeuze (modal split) en het aantal vervoersbewegingen dat dit oplevert. Besteed daarbij aandacht aan pieken, gemiddelde situaties en perioden van relatieve rust. Geef hierbij ook onzekerheden aan.

Geef aan hoe het beheer van de verschillende terreinen geregeld is na ingebruikname. Besteed daarbij speciaal aandacht aan het beheer van de aan te leggen ecologische verbindingzone.

Het initiatief beoogt geen ingrepen in het noordelijke deel van het evenemententerrein en in de startnotitie wordt aangegeven dat de activiteiten op het zuidelijke evenemententerrein mogelijk zijn binnen de milieuruimte van de vigerende milieuvergunning van Walibi World¹⁰. Maak dit in het MER aannemelijk en geef aan hoe dit geregeld wordt¹¹.

3.2 Alternatieven

In de startnotitie is aangegeven dat er varianten op het planalternatief worden onderzocht. Onderbouw de keuze voor de te onderzoeken inrichtingsvarianten vanuit de aangetroffen milieuwwaarden van het gebied (in ieder geval natuur en kwel). Betrek daarbij de suggesties uit de zienswijzen voor de situering van de ecologische verbindingzone (EVZ)¹². Bespreek de argumenten waarom bepaalde onderdelen wel of niet in de varianten worden betrokken, evenzo het betrekken van het landbouwgebied ten noorden van het plangebied.

Besteed bijzondere zorg aan de effecten van de varianten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Veluwevloedmeren, de in het gebied aanwezige EHS en de effectiviteit van de aan te leggen ecologische verbindingzone(s).

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

Het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemers liggen.

Neem in het mma in ieder geval op:

- een vanuit ecologisch perspectief optimale zonering. Denk daarbij aan zaken als het benutten van de kwel en relatieve rust bij de locatiekeuze en inrichting van de ecologische verbindingzone;
- de maximale mogelijkheden om het energieverbruik van het initiatief te minimaliseren;
- mogelijkheden voor een duurzame, natuurvriendelijke inrichting en beheer van de sloten, vaarten, wegbermen en terreinen¹³;
- de (on)mogelijkheden voor beperking van het autogebruik in het plangebied en optimalisatie van de bereikbaarheid met het openbaar vervoer.
- Een toetsbare berekening waaruit het aantal te realiseren recreatiebungalows blijkt, dat noodzakelijk is om het plan als geheel te financieren, dit met het oog op mogelijke expansie van de ecologische zone.

¹⁰ De vergunning van Walibi World omvat het attractiepark en het noordelijke evenemententerrein (zie ook zienswijze 3). Voor het zuidelijke evenemententerrein wordt een afzonderlijke milieuvergunning aangevraagd.

¹¹ In zienswijze 3 wordt aangegeven dat er nog geen afspraken zijn gemaakt over het gebruik van de vigerende milieuvergunning.

¹² Zienswijzen 9 en 20 bespreken een alternatieve situering van de EVZ, direct achter de dijk.

¹³ In dit soort gebieden zijn door de variatie in bodem en (kwel)waterkwaliteit de natuurpotenties groot (zie ook het rapport Ecologische waarden van natuurgebieden in de Oostrand van Flevoland, Altenburg en Wymenga, 2007).

3.4 Referentie

De referentiesituatie in het MER moet bestaan uit een systematische beschrijving van:

- de bestaande situatie en de beschikbare en de gebruikte milieuruimte;
- de autonome ontwikkelingen in de directe omgeving van het plangebied.

4. MILIEUEFFECTEN

4.1 Geluid en trillingen

Volgens de startnotitie is dat het de bedoeling dat de voorgenomen activiteiten (in ieder geval voor wat betreft het aspect geluidemissie) binnen de milieuruimte van de bestaande milieuvergunning voor het noordelijke evenemententerrein passen. Maak dit aannemelijk in het MER, middels een kwantitatieve weergave van de geluidmissieniveaus van Walibi World (waarin inbegrepen het noordelijke evenemententerrein). Ga daarbij in op zowel het equivalente (gemiddelde) geluidmissieniveau als de maximale geluidniveaus (of piekgeluidniveaus). Geef eveneens de geluidbelasting ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking, d.w.z. het wegverkeersgeluid.

Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (voor het geluid t.g.v. evenementen) en het Meet en rekenvoorschrift geluidhinder 2006 (voor het geluid t.g.v. wegverkeer). Geef de geluidmissieniveaus op de referentiepunten uit de milieuvergunning van Walibi World en ook op de in de omgeving aanwezige geluidgevoelige bestemmingen¹⁴.

Ga daarbij ook in op de geluidniveaus aan de overzijde van het Veluwemeer¹⁵ en bij de bestaande en te realiseren recreatiewoningen¹⁶. Geef aan of en zo ja in welke mate er relevante voelbare trillingen optreden in de (woon)omgeving ten gevolge van evenementen op het noordelijke evenemententerrein. Geef aan of de evenementen op het zuidelijke terrein kunnen leiden tot een toename van de trillingniveaus.

Maak inzichtelijk welke geluidsbelasting door het evenemententerrein kan worden veroorzaakt op gevoelige gebouwen in de omgeving van het plangebied. Maak daarnaast de geluidsbelasting inzichtelijk op de woonkern Biddinghuizen (inclusief de voorgenomen ontwikkeling van het gebied "De Graafschap"), het Natura-2000 gebied, de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de woongebieden in Gelderland grenzend aan het Veluwemeer. Maak inzichtelijk welke oplossingsvarianten (alternatieve inrichting van het gebied) worden voorgesteld om de geluidsbelasting te beheersen.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de voorgenomen activiteit kan hebben op de natuur. Geef aan voor welke habitats en soorten door het initiatief (aanzienlijke) gevolgen te verwachten zijn, zo mogelijk kwantitatief. Ga daarbij in op:

- vernietiging van leefgebied door bijvoorbeeld ruimtebeslag;
- verstoring door bijvoorbeeld licht en geluid;
- verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding;
- versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking en;
- vermessing en verzuring door bijvoorbeeld deposities van stikstof.

Geef aan welke potenties het gebied heeft voor het creëren van uitgangssituaties voor de beoogde habitats en soorten in de verbindingszone. Geef aan in hoeverre deze benut worden; denk daarbij bijvoorbeeld aan kwel. Geef aan welke soorten en habitats gerealiseerd worden, zo mogelijk kwantitatief.

Gebiedsbescherming¹⁷

Beschrijf op de hierboven geschetste wijze de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, maak hierbij onderscheid in Natura 2000-gebieden en de EHS. Geef gemotiveerd aan of het initiatief gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren, let hierbij in het bijzonder op een eventuele geluidstoename en toename van licht.

¹⁴ In zienswijzen 5 en 6 wordt expliciet aandacht gevraagd voor het Colombinehuis.

¹⁵ In zienswijzen 1, 2, 10, 12 en 14 wordt aandacht gevraagd voor hinder door geluid en trillingen in de woonkernen aan de overzijde van het Veluwemeer.

¹⁶ Formeel zijn recreatiewoningen geen geluidgevoelige bestemmingen, hetgeen niet wil zeggen dat deze woningen geen bescherming behoeven.

¹⁷ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de Natuurbeschermingswet 1998 en de specifieke gebiedsbescherming.

Ook cumulatie met andere beïnvloeding van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied moet hierbij beoordeeld worden. Indien geen significante negatief effect, maar wel mogelijk negatieve effecten kunnen optreden, dient er een verstorings- en verslechteringsstoets te worden uitgevoerd ter onderbouwing van het planvoornemen. Indien significante gevolgen niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten dient een passende beoordeling gemaakt te worden. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten met het nemen van mitigerende maatregelen, kan geen toestemming worden verleend voor het project, tenzij de zogenaamde ADC-toets¹⁸ wordt doorlopen.

Beschrijf voor het EHS-gebied 'Bremerbergbos', 'Het Spijk' en de overige omliggende EHS het (provinciale) toetsingskader¹⁹ en geef aan of de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden' worden aangetast. Geef in het MER tevens de effectiviteit (doelbereik) van de aan te leggen EVZ aan, uitgaande van de in paragraaf 2.1 genoemde, nog te formuleren doelen. Ga daarbij ook in op het beheer van de EVZ.

Soortenbescherming²⁰

Geef aan welke soorten volgens de Flora- en faunawet beschermd zijn. Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora en Faunawet. Indien dat vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing verleend zal worden.

Geef beargumenteerd op basis van uitgevoerd (veld-)onderzoek en wetenschappelijke gegevens weer welke diersoorten en plantensoorten c.q. types aanwezig zijn in het plangebied. Geef per categorie weer welke gevolgen de diverse alternatieven kunnen hebben op deze planten- en diersoorten²¹.

Maak de gevolgen van de diverse inrichtingsvarianten inzichtelijk ten aanzien van het gebruik en de effectiviteit van de ecologische verbindingzone(-s), gespecificeerd naar de verschillende typen flora en fauna²². Beschrijf de noodzakelijke compenserende en mitigerende maatregelen voor natuur per inrichtingsalternatief.

---

¹⁸ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁹ Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en/of provinciale uitwerkingen daarvan.

²⁰ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

²¹ In zienswijze 19 wordt aandacht gevraagd voor de specifiek aanwezige flora en fauna binnen het plangebied

²² Idem als 21.

4.3 Verkeer

Volgens de startnotitie behoeft de huidige infrastructuur geen aanpassing het plangebied. Maak dit in het MER aannemelijk. Ga daarbij ook in op de in de zienswijzen²³ aangevoerde knelpunten.

Beschrijf bij de verkeerskundige analyse per alternatief de volgende aspecten en onderwerpen voor het totale studiegebied uit:

- de verkeersintensiteiten, onderscheiden naar personenverkeer en vrachtverkeer;
- de verdeling van de verkeersstroom in bovenregionaal, regionaal en lokaal verkeer;
- de vervoerswijzekeuze (modal split);
- de kwaliteit van de verkeersafwikkeling (I/C verhoudingen);
- de verkeersveiligheid (ongevalskans, slachtoffers) in de huidige en toekomstige situatie in het studiegebied.

Ga hierbij in op de in §3.1 van de startnotitie beschreven bandbreedtes in bezoekersaantallen.

Geef aan welke gevolgen de diverse alternatieven hebben op de verkeersintensiteit in en rondom het plangebied. Geef daarbij aan welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn om eventuele problemen te kunnen voorkomen, zowel in het licht van de verkeersveiligheid, geluidsbelasting als bereikbaarheid in geval van noodsituaties.²⁴

Geef aan bij de diverse inrichtingsvarianten op welke wijze zal worden voorzien in parkeergelegenheid bij grootschalige evenementen. Het terrein waar mogelijk een recreatiebungalowpark zal worden gerealiseerd, is nu namelijk bij grootschalige evenementen in gebruik als parkeerplaats.

4.4 Luchtkwaliteit

In het plan-MER²⁵ werd al aangetoond dat bij uitvoering van het voornemen wordt voldaan aan de grenswaarden voor de luchtkwaliteit. Voor dit MER kan gebruik gemaakt worden van een geactualiseerd luchtonderzoek. Let daarbij op dat wordt uitgegaan van de meest recente wet- en regelgeving en de gewijzigde uitgangspunten en doelstellingen van het project.

Geef in het MER voor de referentiesituatie en het initiatief inzicht in de concentratieniveaus van fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). Mocht er toch sprake zijn van overschrijdingen van grenswaarden. Beschrijf dan:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden.

In het MER kan volstaan worden met een kwalitatieve beschrijving van de gevolgen van het initiatief op de PM_{2,5} concentraties²⁶ aangevuld met lokale verhoudingen van PM₁₀ en PM_{2,5} concentraties in het studiegebied. Het is niet te verwachten dat de grenswaarden²⁷ en richtwaarden²⁸ voor de overige stoffen uit de Wm zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER. Naast het in de startnotitie voorgestelde jaar 2015 is voor luchtkwaliteit het jaar van ingebruikname relevant.

²³ Zie zienswijzen 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17 en 18, waarin aandacht wordt gevraagd voor de verkeerssituatie op de externe ontsluitingswegen ten tijde van evenementen. Genoemd worden: de N309 in Elburg, de poldertoegangen bij Harderwijk en Kampen/Elburg, de Spijkweg (N306), de Alikruikweg en de Bijsselseweg.

²⁴ Zie zienswijze 19.

²⁵ Arcadis, Plan-MER Uitwerkingsplan Evenemententerrein Flevoland, 29 augustus 2007 zoals getoetst door de Commissie op 8 april 2008 (rapportnummer 1935-106).

²⁶ Voor PM_{2,5} is in mei 2008 de Europese richtlijn van kracht geworden. Het MNP concludeert (in rapport 500088003/2007) dat, uitgaande van het vaststaand nationaal en Europees beleid, de concentratie PM_{2,5} in 2006 en in de periode 2010 - 2020 nergens in Nederland hoger is dan de voorgestelde grenswaarde van 25 µg/m³ als ook wordt voldaan aan de grenswaarden voor PM₁₀.

²⁷ Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb, en Benzeen.

²⁸ Richtwaarden voor Nikkel, Arseen, Cadmium, Ozon en Benzo(a)pyreen.

4.5 Water

Beschrijf in het MER de effecten van het voornemen en de varianten op het grond- en oppervlaktewatersysteem. Ga daarbij in op:

- het optreden van lokale kwel of infiltratie;
- de stijghoogtes en freatische grondwaterstanden;
- oppervlaktewaterpeilen en de fluctuaties daarin;
- de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, met name de fosfaat- en stikstofgehaltes;
- het al dan niet toepassen van drainage op het evenemententerrein en de effecten daarvan.

Geef in geval van peilveranderingen aan in hoeverre daardoor sprake zal zijn van verdroging of vernatting en welke effecten dat kan hebben op bodemzettingen. Beschrijf in het MER de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en van het kwelwater binnen het studiegebied. Geef ook aan in hoeverre kwaliteitsveranderingen te verwachten zijn door realisatie van het voornemen.

Geef in het MER aan hoeveel verhard oppervlak erbij komt en welke consequenties dat zal hebben voor de infiltratie naar het grondwater en de opvang en berging van overtollig water. Geef in het MER ook aan hoe de afvoer en behandeling van afvalwater wordt geregeld.²⁹

Geef voor de verbindingzone aan in hoeverre eventuele beoogde waterkwaliteitsdoelstellingen gerealiseerd worden. Indien de oppervlaktewaterkwaliteit niet voldoet, presenteer dan de mogelijkheden en/of maatregelen die binnen de reikwijdte van het onderhavige voornemen genomen (kunnen) worden om deze kwaliteit te verbeteren.

In het Omgevingsplan Flevoland (2006) is aangegeven dat in de EHS ten oosten en ten zuiden van het plangebied sprake is van een milieutekort verdroging³⁰. Omschrijf in het MER de invloed van het voornemen op het regionale grondwatersysteem, op de (grond)waterpeilen en de kwelstromen en onderzoek hoe het voornemen kan bijdragen aan herstel van het milieutekort verdroging.

Afstromend regenwater, dat afkomstig is van parkeerplaatsen en (half-)verharde wegen kan verontreinigd zijn, waardoor rechtstreekse lozing op het oppervlaktewater niet mogelijk is. Maak het afvoer van afstromend hemelwater kwantitatief en kwalitatief inzichtelijk voor de verschillende varianten³¹

4.6 Bodem

Volg de in de startnotitie weergegeven werkwijze. Geef, indien ophoging van het terrein nodig blijkt te zijn, een grondbalans weer, ga in op (eventuele) verschillen in de grondbalans tussen de alternatieven in het MER, betrek daarin de af te graven grond voor de eventueel benodigde waterberging ter compensatie van het aan te leggen verhard oppervlak. Beschrijf bij de grondbalans:

- mogelijke zettingen en benodigde grondverbeteringen;
- de omvang, kwaliteit en wijze van hergebruik van grondstromen binnen het plangebied (zie ook §2.2 Besluit bodemkwaliteit);
- de hoeveelheid aan en af te voeren grond.

4.7 Landschap en cultuurhistorie

Breng de drie relevante cultuurhistorische lagen in kaart:

1. bewoningssporen die dateren uit de prehistorie (steentijd) gelegen op het pleistocene zand;
2. de scheepswrakken op de voormalige Zuiderzeebodem en eventuele resten uit de middeleeuwen;
3. het ontworpen polderlandschap.

²⁹ In zienswijze 20 wordt gevraagd om aandacht voor de kwaliteit van het afstromend regenwater en de mogelijk benodigde behandeling.

³⁰ Deel van de ecologische hoofdstructuur waarbinnen het waterpeil zodanig dient te worden gekozen dat verdroging wordt voorkomen.

³¹ In zienswijze 20 wordt aandacht gevraagd voor de kwantiteit en kwaliteit van afstromend hemelwater

Ad. 1 en 2: Geef in het MER een overzicht van de bekende en te verwachten archeologische waarden in het plan- en studiegebied en of deze behoudenswaardig zijn. Geef in het MER een toelichting op hoe wordt omgegaan met archeologische vondsten tijdens de uitvoering. Geef aan welke ruimte er is om de alternatieven hierop aan te passen. Geef duidelijk aan wat het effect van de verschillende alternatieven/varianten is op aanwezige cultuurhistorische waarden (waaronder ook archeologische vindplaatsen).

Ad.3: Oostelijk Flevoland is de eerste polder die niet puur utilitair ontworpen is en waar bijvoorbeeld om esthetische, recreatieve en sociale redenen ook beplantingen op potentieel waardevolle landbouwgronden zijn aangelegd (in *'Het verkavelingsplan voor Oostelijk Flevoland'* en het bijbehorende groenplan van de RIJP).³² Dit is nu de moderne cultuurhistorie. Beschrijf in het MER de bestaande structuur van het landschap en de aard en ligging van de omgevende woonkernen (Biddinghuizen). Geef daarbij aan hoe het landschapsplan voor Oostelijk Flevoland voor dit gebied in elkaar steekt, welke principes daarbij gehanteerd zijn, wat in dat kader de landschappelijke waarde van beplantingen in het gebied is en hoe in het initiatief rekening wordt gehouden met die principes.

Ga in het MER voor de verschillende alternatieven in op:

- de effecten op de kenmerkende structuur en elementen in het landschap;
- de visueel-ruimtelijke opbouw van het gebied. Maak de ingrepen duidelijk, bijvoorbeeld door enkele vogelvluchttekeningen.

---

³² Zie hiervoor: N.M. de Jonge, 'Het landschapsplan voor Oostelijk Flevoland', in: Stedebouw en Volkshuisvesting 44, nr. 4 (april) pagina 76-83, 1963; Hemel, Het landschap van de IJsselmeerpolders, pagina 234-239, 1999; Geurts, De 'groene' IJsselmeerpolders, pagina 139-142, 1997. Zie ook: Het fenomeen delta. Landschap van Nico de Jonge / Phenomenon delta. A Nico de Jonge's landscape (Wageningen 1996).

5. OVERIGE ONDERDELEN

Vorm en presentatie

In het MER dient recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda en schaalindicatie te worden gebruikt. Op minstens één kaart moeten alle topografische namen die in het MER worden gebruikt goed leesbaar zijn weergegeven. Maak zoveel mogelijk gebruik van visualisaties om de landschappelijke inpassing van de alternatieven te illustreren.

Het MER dient volledig (inclusief bijlagen) digitaal in één digitaal pdf-bestand te worden aangeleverd, voor een eenvoudige digitale ontsluiting naar belanghebbenden.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer:	SBA Projectontwikkeling B.V. en Stichting NET
Bevoegd gezag:	Gemeenteraad van de gemeente Dronten
Besluit:	Vaststellen van een bestemmingsplan
Categorie Besluit m.e.r. 1994:	C10.1
Activiteit:	realisatie van een grootschalig evenemententerrein, een ecologische verbindingzone en een recreatiebungalowpark.

Bij de richtlijnen betrokken documenten:

- Startnotitie m.e.r. evenemententerrein Biddinghuizen, Grontmij, 4 september 2008;
- Habitattoets gebiedsontwikkeling Biddinghuizen (concept), Grontmij, 3 maart 2008;
- Ecologische verbindingzone Ellerveld, programma van mogelijkheden, Grontmij, 26 februari 2008
- Voorschriften en bijlage bij de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer, nummer 99/3, gemeente Dronten, 1999;
- Plan-MER uitwerkingsplan Evenemententerrein Flevoland, Arcadis, 29 augustus 2007;
- Nadere onderbouwing Plan-MER Evenemententerrein Flevoland, Arcadis, 2008
- Het landschapsplan voor Oostelijk Flevoland in Stedebouw en Volkshuisvesting 44, N.M de Jonge, (1963) nr. 4 (april) 76-83;
- Het fenomeen delta. Landschap van Nico de Jonge, Universiteit Wageningen, 1996.
- Provinciaal Omgevingsplan, Provincie Flevoland, 2006
- Evenemententerrein Biddinghuizen, Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport, Commissie voor de Mer, 21 november 2008 / rapportnummer 2157-34
- Handleiding Veiligheidseffectrapportage, CVV, 2008
- Ecologische waarden van natuurgebieden in de oostrand van Flevoland, Altenburg en Wymenga, 2007
- De 20 binnengekomen zienswijzen (zie bijlage 2)

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Flevopost van: 22 september 2008

advies aanvraag: 18 september 2008

ter inzage legging: 22 september 2008

richtlijnenadvies: 21 november 2008

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. J.Th.S. Witjes en N.A.Th. Witjes-Rambonnet, Elburg
2. N.V. Exploitatie Maatschappij, Elburg
3. Walibi World B.V., Biddinghuizen
4. Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten, Amersfoort
5. Het Colombinehuis, Biddinghuizen
6. Stichting Milieugroep Dronten, Dronten
7. De Cammingha Groep, Biddinghuizen
8. Natuur en Milieu Flevoland, Lelystad
9. Provincie Flevoland, Lelystad
10. Gemeente Elburg, Elburg
11. G. Kets, Biddinghuizen
12. G. Neijmeijer en E.A. Kamphuis, Doornspijk
13. J.T.M. van Overloop, Biddinghuizen
14. Gemeente Nunspeet, Nunspeet
15. J. Buitenkamp, Biddinghuizen
16. LTO Noord, Drachten
17. Bungalowpark De Boschberg en bungalowpark De Bremerberg, Biddinghuizen
18. J.H. Verheesen, Biddinghuizen
19. J. Brunia, Biddinghuizen
20. Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad